

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1559/2015
16.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца С.Б. из К., против тужене Републике Србије - Министарство правде, Прекршајни суд у Косовској Митровици, чији је законски заступник РЈП из Лесковца, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 бр. 2971/14 од 05.02.2015. године, у седници одржаној 16.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 бр. 2971/14 од 05.02.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Косовској Митровици П1 бр. 235/13 од 02.06.2014. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев те је поништено решење о отказу уговора о раду Су. V-33 бр. 698/2010 од 01.10.2010. године којим је раскинут уговор о раду бр. 54/06 од 29.12.2006. године, па је обавезана тужена да тужиоца врати у радно-правни статус који је имао до доношења решења о отказу уговора о раду бр. 698/2010 од 01.10.2010. године, са свим правима из рада и по основу рада. Ставом другим изреке тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да тужиоца врати на послове које је обављао пре доношења незаконитог решења о отказу уговора о раду са свим правима из рада и по основу рада је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 26.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 бр. 2971/14 од 05.02.2015. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у првом и трећем ставу изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. овог ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, материјално право је правилно примењено.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао послове достављача у Општинском органу за прекршаје у Подујеву. Решењем Прекршајног суда у Косовској Митровици од 16.02.2010. године као привремено нераспоређеног, преузео га је Прекршајни суд у Косовској Митровици до доношења Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Прекршајном суду у Косовској Митровици када ће коначно бити одлучено о његовом радно-правном статусу. Тај Правилник донет је 09.09.2010. године и њиме је одређено да је за послове достављача систематизовано четири извршилачка места. Решењем в.ф. председника Прекршајног суда у Косовској Митровици од 01.10.2010. године тужиоцу је као немештенику IV врсте на радном месту достављача отказан уговор о раду бр. 54/06 од 29.12.2006. године због престанка потребе за његовим радом, те је тачком 2. истог решења утврђено да запослени има право на отпремнину у складу са чланом 50. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника која ће бити исплаћена до 31.12.2010. године, док је тачком 3. утврђено да је запосленом престао радни однос 01.10.2010. године. Ово решење тужилац је примио 04.11.2010. године. Споразум о исплати отпремнине од 01.10.2010. године тужилац није потписао а отпремнина тужиоцу није исплаћена пре доношења решења о отказу уговора о раду, нити је у том споразуму наведен износ на име отпремнине која припада тужиоцу. Тужена је након два месеца од престанка радног односа 30.12.2010. године на текући рачун тужиоца уплатила износ од 231.903,00 динара, али о уплати није обавестила тужиоца нити о каквој се уплати ради. Тужилац је сазнао да му је отпремнина уплаћена у току парнице и онда је подигао новац са рачуна. Тужени је донео још једно решење о отказу уговора о раду тужиоца и то исто у погледу броја, датума доношења решења и у погледу садржине, само што је овим другим решењем утврђено да тужиоцу престаје радни однос 30.09.2010. године. То друго решење је тужилац примио 19.11.2010. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужиоцу отказ дат незаконито, јер му пре отказа уговора о раду, као ни пре пријема решења о престанку радног односа, није исплаћена отпремнина, сагласно члану 158. став 1. Закона о раду. Чињеница постојања споразума о исплати отпремнине није од утицаја, с`обзиром да тај споразум није примио. Нижестепени судови нису усвојили део тужбеног захтева тужиоца за враћање на послове које је обављао пре доношења незаконитог решења о отказу уговора о раду, с`обзиром на то да је тужилац пре доношења незаконитог решења о отказу уговора о раду био нераспоређено лице.

Према одредби члана 158. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09), послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у смислу члана 179. тачка 9. овог Закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Наведена законска одредба је императивне природе и њена примена не зависи од воље послодавца или запосленог. Обавеза послодавца да пре намераваног отказа запосленом за чијим радом је престала потреба исплати отпремнину представља услов за законитост отказа уговора о раду, у смислу члана 179. тачка 9. Закона о раду. Ова обавеза послодавца је истовремено и неotuђиво Уставом зајемчено право запосленог за случај престанка радног односа због престанка потребе за његовим радом.

У конкретном случају тужиоцу је престао радни однос 01.10.2010. године, док му је отпремнина исплаћена 30.12.2010. године - после два месеца од престанка радног односа. Зато је захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду основан и правилно су одлучили нижестепени судови када су усвојили делимично његов захтев. Такође, правилно је закључио другостепени суд да постоје два решења о отказу уговора о раду тужиоцу са истим бројем, датумом и садржином, само што се разликују у моменту престанка радног односа. По једном радни однос је престао 01.10.2010. године, а по другом 30.09.2010. године, што исто чини решење незаконитим.

Неоснован је ревизијски навод да решење о отказу не може бити незаконито јер је тужилац примио отпремнину пре поднете тужбе, а у решењу о отказу је утврђено да ће отпремнина бити исплаћена 31.12.2010. године како је и извршено. Наиме, када је запосленом за чијим радом је престала потреба исплата отпремнине извршена после датума означеног као моменат престанка радног односа по овом основу, решење о престанку радног односа је незаконито, осим у случају ако је накнада исплате отпремнине извршена због грешке у обрачуна зараде, ако је исплата извршена касније - као резултат споразума између послодавца и запосленог или ако је запослени примио отпремнину пре поднете тужбе за поништај решења о престанку радног односа. Намена отпремнине је да се запосленом обезбеди финансијска подршка у периоду између престанка једног и почетка другог радног односа. Зато је битно да се тужиоцу исплати отпремнина пре престанка радног односа. У конкретном случају, тужени није доказао да је тужилац примио отпремнину пре подношења тужбе. Тужени није известио тужиоца о уплати отпремнине на његов рачун па је тужилац за њу сазнао тек у току парнице и онда подигао новац са рачуна.

На основу члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**